

[Svend Jørgensen.]

værende tidspunkt viste sig, at elevantallet ville blive for ringe i vinteren 1950—51, hvad formentlig vil bevirke, at underskuddet bliver stort i år.

Allerede i foråret 1949 rejste mit partis repræsentanter endvidere spørgsmålet om, at gå tilbage til tvangshenvisning, således at enhver ung langvarigt arbejdsløs blev stillet overfor valget imellem at tage på skole eller klare sig uden understøttelse. Med henblik på situationen nu er det jo ikke uden interesse at vide, at udvalget har været opmærksomt på nogle af de af den højtærede minister nu rejste spørgsmål.

Med hensyn til tilgangen vil jeg gerne sige, at bedst er naturligvis den frivillige tilgang, men fører denne til, at kortvarigt arbejdsløse, som i mindre grad har brug for at komme på skole, optager pladsen for de langvarigt arbejdsløse, så må formentlig fremgangsmåden ændres, og så kan man vel ikke vælge anden fremgangsmåde end tvangshenvisning. Hovedreglen er da også, at unge arbejdsløse mellem 18 og 25 år henvises til disse skoler, når de ytrer ønske derom, eller når de har været arbejdsløse uafbrudt i 2 måneder eller tilsammen 4 måneder indenfor et år. Denne hovedregel har været ændret, men den blev altså genoptaget i efteråret 1950. Nu er det vel den gode beskæftigelse, som man hidtil har haft, der har bevirket, at der endda er for få elever på skolerne. Desuagtet mener vi, at skolerne bør opretholdes. Jeg er lidt betænkelig ved, at 2 skoler nu uden videre skal overlades til civilforsvaret, og skulle der senere blive brug for dem til deres oprindelige formål, må de formentlig kunne tilbageføres dertil. Det ville vel være rimeligt, at man sikrede sig dette, inden der blev truffet endelig aftale med civilforsvaret.

At de 2—3 nævnte skoler skal anvendes til omskoling, har vor absolutte interesse og støtte. Vi kan endvidere støtte forslaget om, at det pålægges skolerne at udfolde bestræbelser — således lyder det vist i lovforslaget — for at skaffe arbejde til deltagerne efter endt skoletid. Og endelig mener vi, at det hidtidige udvalg bør bevares. Vi er i det hele taget velvilligt indstillede overfor dette sociale problem, men vi vil gerne drøfte alle de rejste spørgsmål nærmere i udvalget.

Kjeldgaard Iversen: Når det i det hele taget er nødvendigt for den højtærede minister at fremsætte et forslag som dette om ændring i den bestående lov om foranstaltninger til imødegåelse af ungdomsarbejdsløshed, ligger det i, at vi også her i

Danmark ligesom alle andre steder har det problem, som hedder arbejdsløshed. Dette problem har gennem menneskealdre været den moderne civilisations svøbe, og man har efterhånden vænnet sig så stærkt til det, at man, som det fremgik af de tidligere ordførelser, betragter denne tilstand som, om ikke naturlig, så dog beklagelig, men uundgåelig. Jeg tror nu ikke på, at arbejdsløshed er naturlig, og specielt ikke ungdomsarbejdsløshed. Men når man har et sådant fænomen i det moderne samfund, må det skyldes fejl i samfundets struktur.

I en tid som denne, hvor alle kræver, at man skal gøre noget for at komme ud af den økonomiske krise, hvor alle kræfter sættes ind for at komme ud af denne krise ved større produktion, synes det så meget mere selvmodsiggende, at de ledige hænder i samfundet ikke kan få mulighed for at producere. Og dette gælder ikke mindst de unge, som netop er de stærkeste og har størst mulighed for at sætte ind i en produktion. Det er inkonsekvent og unaturligt i et samfund, at man i en sådan situation ser de unge komme på kontrolstederne sammen med de andre arbejdsløse, som vi desværre har i dag, selvom man taler om høj beskæftigelse.

Retsforbundet har gentagne gange sagt, hvad vi mener er årsagerne til denne usunde tilstand, og vi har også peget på de midler, vi mener er nødvendige overfor disse tilstande. Men når man ikke vil rette grundfejlene, nødes man fra tid til anden til at gribe til foranstaltninger til afhjælpning af ondet, sætte plaster på, ved at iværksætte beskæftigelsesforanstaltninger, og de kan vel nok i nogen grad skjule arbejdsløsheden ved at beskæftige de ledige hænder med mere eller mindre produktivt arbejde, men de kan højst skjule den tilstand, for de kan nemlig kun fordele den samlede produktion til nogle flere medborgere, som ellers ikke ville kunne få andel i produktionen. Beskæftigelsesforanstaltninger har stort set som resultat, at borgerne tvinges til at give afkald på goder, de ønsker, mod at få goder, som de ikke ønsker, som er betydeligt dyrere at opnå og ikke i værdi svarer til det, de har måttet give afkald på. Samfundsmæssigt er det altså dårlig økonomi med landets produktive kræfter, at nogle enkelte må gå arbejdsløse, og at man ikke udnytter hele arbejdskraften i samfundet på den rigtige måde ved at give plads for dem, der vil arbejde, og det er dog, når alt kommer til alt, den langt overvejende part. Når man alligevel laver beskæftigelsesforanstaltninger, er det selvfølgelig ud fra den be-